

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

**Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 339

Nr posiedzenia: 224

Data posiedzenia: 11 grudnia 2014 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Michał Seweryński.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 780; druki sejmowe nr 2655 i 2865).
 2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk senacki nr 790; druki sejmowe nr 2847 i 2917).
 3. Pierwsze czytanie projektu ustawy zmieniającej ustawę – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawę o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 743).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Marek Borowski, Grzegorz Czelej, Witold Gintowt-Dziewałtowski, Helena Hatka, Stanisław Jurcewicz, Andrzej Matusiewicz, Bohdan Paszkowski, Leszek Piechota, Andrzej Szewiński, Piotr Zientarski;
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Kazimierz Kutz, Robert Mamątow, Bohdan Paszkowski, Jan Rulewski, Michał Seweryński, Aleksander Świeykowski;
 - goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - podsekretarz stanu Wojciech Hajduk,
 - zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Cywilnego Andrzej Ryng,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Cywilnego Edyta Bryzgalska,
 - sekretarz Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości Robert Zegadło,
 - członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości Karol Weitz,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Karnego Piotr Rogoziński,
 - sędzia w Departamencie Prawa Cywilnego Agata Srokowska,
 - Komenda Główna Policji:
 - dyrektor Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Marek Walczak,

- ekspert w Biurze Prewencji i Ruchu Drogowego Wiesław Żelaźnicki,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:
 - specjalista w Departamencie Prawnym Wojciech Rybacki,
 - główny specjalista w Departamencie Porządku Publicznego Arkadiusz Kostusiak,
- Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa:
 - starszy radca Krzysztof Buczyński;
- Kancelaria Senatu:
 - Biuro Legislacyjne: główny legislator Renata Bronowska, ekspert do spraw legislacji Katarzyna Konieczko, główny legislator Beata Mandylis.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Ustawę omówił podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Hajduk.

Celem ustawy jest stworzenie w ramach kodeksu postępowania cywilnego podstaw realizacji pierwszego etapu informatyzacji postępowania wieczystoksięgowego, polegającego na wprowadzeniu obowiązku inicjowania tego postępowania drogą elektroniczną przez notariuszy, komorników sądowych i naczelników urzędów skarbowych działających jako organy egzekucyjne. Podmioty te będą obowiązane do inicjowania tego postępowania drogą elektroniczną w sytuacji, gdy konkretny przepis ustawy zobowiązuje kogoś z nich do złożenia wniosku o wpis do księgi wieczystej.

Poza tym ustawa wprowadza zmiany w przepisach części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Zmierzają one przede wszystkim do dostosowania procedury do obowiązujących przepisów prawa materialnego oraz do modyfikacji instytucji procesowych, których stosowanie komplikuje rozpoznawanie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Celem ustawy jest także wyeliminowanie istniejących w orzecznictwie i doktrynie rozbieżności co do zakresu kompetencji referendarzy sądowych w postępowaniu przed sądem rejestrowym, związanych z niejednoznacznym brzmieniem przepisów art. 509¹ §2 k.p.c.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego przedstawiła wiele uwag szczegółowych. Zaproponowane poprawki miały charakter poprawek precyzujących przepisy ustawy. Akceptację resortu sprawiedliwości uzyskały trzy propozycje poprawek przedstawione przez Biuro Legislacyjne, które następnie zgłosił senator Michał Seweryński.

Komisje przyjęły wszystkie poprawki senatora Michała Seweryńskiego.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Michała Seweryńskiego.

Konkluzja: Komisje wnoszą o wprowadzenie 3 poprawek do ustawy (druk senacki nr 780 A).

Ad 2. Ustawę omówił podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Hajduk.

Celem ustawy jest przyjęcie przepisów niezbędnych do skutecznego wykonywania w Polsce rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych. Oprócz tego przepisy dotyczą czterech innych obowiązujących już rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady.

Dla zapewnienia efektywnego stosowania przepisów wyżej wymienionych rozporządzeń

przedłożona ustawa zawiera nowelizację przepisów kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Przepisy te obejmują dwie dziedziny. Pierwsza dziedzina dotyczy wprowadzenia zasady bezpośredniego odesłania do konkretnych przepisów prawa unijnego. A druga część to kwestia zmiany zasad uznawania i wykonalności orzeczeń zagranicznych i unijnych w Polsce, a także orzeczeń polskich w krajach Unii Europejskiej. Ustawa stwierdza, że pochodzące z innych państw członkowskich i wykonalne w tych państwach orzeczenia oraz inne tytuły objęte rozporządzeniami stanowią w Polsce tytuł wykonawczy, tj. mogą być podstawą egzekucji bez potrzeby uzyskania klauzuli wykonalności. Ustawa reguluje pewne aspekty procedury odmowy uznania lub wykonania orzeczeń i innych tytułów objętych rozporządzeniami, co ma zapewnić niezbędną ochronę interesów dłużników. Ustawa reguluje także procedury tzw. dostosowania orzeczeń i innych tytułów pochodzących z państw Unii Europejskiej objętych rozporządzeniami. Takie dostosowanie ma umożliwić wykonywanie w Polsce zagranicznych tytułów z uwzględnieniem specyfiki systemu prawa polskiego, które może nie znać jakichś środków ochrony przewidzianych w zagranicznym tytule wykonawczym. W ustawie proponuje się, by dostosowania dokonywał przede wszystkim organ egzekucyjny, który w razie potrzeby może wystąpić o dokonanie dostosowania do sądu. Ustawa reguluje również pewne aspekty procedury uchylania zaświadczeń wydawanych w odniesieniu do polskich środków ochrony objętych rozporządzeniem nr 606/2013. Proponuje się, aby właściwy w tym zakresie był sąd, który wydał orzeczenie obejmujące dany środek ochrony.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego stwierdziła, że ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych. Standardy demokratycznego państwa prawnego zobowiązują ustawodawcę do zapewnienia odpowiedniego *vacatio legis*, którego ustawa nie gwarantuje. Ustawa nie budziła zastrzeżeń senatorów i nikt nie zgłosił się do dyskusji.

Senator Michał Seweryński zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. W wyniku głosowania komisje przyjęły jednogłośnie wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Jana Rulewskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk senacki nr 790 A).

Ad. 3 Projekt ustawy omówił senator Andrzej Matusiewicz. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 3 czerwca 2014 r. stwierdził niezgodność z konstytucją art. 4 i art. 38 §1 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia w oparciu o wzorce konstytucyjne z art. 2, 42 §2 i 31 §3 konstytucji, czyli o zasadę demokratycznego państwa prawa, zasadę prawa do obrony i zasadę proporcjonalności w ograniczeniu praw obywatelskich. Dotychczas na etapie postępowania wyjaśniającego osoba, co do której zachodziło podejrzenie, że popełniła wykroczenie, nie mogła ustanowić obrońcy, jak również nie miała na tym etapie, przed skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu, dostępu do akt sprawy. Projekt wychodzi naprzeciw wnioskowi sformułowanemu w wyroku TK. Ze względu na rozszerzenie kręgu osób, które mogą korzystać z profesjonalnej pomocy prawnej, projektowana ustawa może mieć wpływ również na funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Minister Wojciech Hajduk stwierdził, że ministerstwo popiera inicjatywę Komisji Ustawodawczej, uznaje inicjatywę za konieczną, jednakże dostrzega pewne niedociągnięcia proponowanej zmiany ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Zdaniem ministra niektóre zapisy projektu muszą być preredagowane. Senator Andrzej Matusiewicz zgłosił cztery poprawki zasugerowane przez ministerstwo, które miały charakter poprawek precyzujących przepisy projektu ustawy.

Komisje przyjęły jednogłośnie wszystkie poprawki senatora.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Andrzeja Matusiewicza.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawki i wnoszą o przyjęcie jednolitego projektu ustawy oraz uchwały w sprawie

wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy (druk senacki nr 743 S).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

Opracowano w BPS